

Regelbunden tillsyn i Hällaskolan i Motala kommun

Delbeslut

Rektorn vid Hällaskolan
Fågelsjövägen 2
590 31 Borensberg

Regelbunden tillsyn i Hällaskolan

Grundskola årskurserna 7–9

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Motala kommun under våren 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Hällaskolan den 27 april 2009.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Hällaskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Hällaskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan**Tabell 1:** Antal elever på Hällaskolan

Skolan	Antal elever
Grundskola 7–9	278

Källa: Hällaskolan, maj 2009

Hällaskolan är belägen i norra delen av Borensbergs samhälle, i naturskön miljö. I skolan finns åldershomogena klasser i årskurs 7–9, fyra klasser i varje årskurs. Bland lärarna finns tre årskursrelaterade arbetslag samt ett arbetslag för personal verksamma inom specialundervisning. Skolan leds av en rektor som har organiserat en ledningsgrupp där även arbetslagledarna ingår. Närmare två tredjedelar av eleverna på skolan är beroende av skolskjuts.

Skolinspektionens delbeslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Hällaskolan

Varje år är ett antal elever på Hällaskolan som inte når målen i samtliga ämnen. I de ämnen där skolan ger ett mer omfattande stöd lyckas eleverna bättre, medan problemen är större i de ämnen där färre stödsatser sätts in. Skolinspektionen bedömer att personalen under rektorns ledning måste analysera resultaten och vidta förändringar av undervisningen i syfte att ge alla elever ökade möjligheter att nå målen. (Kunskapsresultat 1.1)

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom följande bedömningsområden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.3)
- Bedömning och betygssättning (1.3.3)
- Genomförande av utbildningen (1.4.2)
- Anpassning av verksamhetens till elevernas behov (1.5.2, 1.5.3)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.3)
- Tillgång till likvärdig utbildning (3.1.1, 3.1.2, 3.1.3)
- Rektorns ansvar (3.3.2)
- Kvalitetsarbete (3.4.1, 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Motala kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Hällaskolan					Samtliga skolor i kommunen ¹	Kommungrupp ²	Riket ³
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	198,4	203,7	204,9	200,2	190,4	201,0	204,3	209,3
- Flickor	213,4	218,0	220,8	213,4	200,1	211,9	215,9	220,6
- Pojkar	188,5	191,9	191,0	188,0	181,1	190,7	192,7	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	66,7	71,7	80,2	71,9	72,5	73,8	75,8	76,6
- Flickor	80,0	83,3	86,9	81,0	72,0	75,8	79,0	79,7
- Pojkar	58,0	62,1	74,3	63,5	73,1	71,9	72,6	73,7
Andel (%) behöriga till nationellt program	90,4	90,6	95,4	95,9	90,2	89,2	88,6	88,9
- Flickor	93,3	91,7	98,4	96,6	94,0	92,2	90,1	89,9
- Pojkar	88,4	89,7	92,9	95,2	86,5	86,5	87,0	87,9

Källa: Skolverkets skolblad, 2009-04-02

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommunen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. Lpo 94, 2.2. Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

På Hällaskolan har under en tid särskilda satsningar gjorts för att främja goda kunskapsresultat i ämnena svenska, engelska och matematik. Detta avspeglas i statistiken. Skolans resultat avseende andelen elever behöriga till nationella program på gymnasieskolan ligger något över genomsnittet i riket, medan siffrorna för andelen som nått målen i samtliga ämnen ligger lägre än genomsnittet i riket. Det framgår emellertid att pojkarnas resultat avseende andelen behöriga till nationellt program ligger lägre än genomsnittet i riket. Skolinspektionen har tagit del av statistik i databasen SIRIS som visar slutbetyg per ämne i årskurs 9 i Hällaskolan år 2008. Denna visar att det framför allt är i samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen, teknik och idrott och hälsa som eleverna inte når målen.

Under en tioårsperiod har det genomsnittliga meritvärdet på skolan varierat, dock med en svagt nedåtgående trend. Flickornas och pojkarnas resultat skiljer sig åt – såväl när det gäller andel som nått målen i samtliga ämnen och andel som är behöriga till nationellt program som avseende meritvärde – på så vis att pojkarnas resultat genomgående ligger lägre än flickornas.

Skolans ansvar innebär att ge varje elev förutsättningar för att nå kunskapsmålen för utbildningen. Däri innefattas också att om eleven behöver det ge stöd för att eleven ska nå dit i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen konstaterar att det varje år är ett antal elever på Hällaskolan som inte når målen i samtliga ämnen. I de ämnen där ett mer omfattande stöd ges lyckas eleverna bättre, medan problemen är större i de ämnen där färre stödinsatser sätts in. Personalen måste under rektorns ledning analysera resultaten och vidta förändringar av undervisningen i syfte att ge alla elever ökade möjligheter att nå målen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtal i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

På Hällaskolan har lärarna färdigställt en gemensam mall för arbetet med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen. Som underlag för den individuella utvecklingsplanen skriver lärare, elev och vårdnadshavare omdömen om elevens kunskapsutveckling i ämnet. Dessa sammanfattas sedan i en individuell utvecklingsplan.

Kvalitén på de skriftliga omdömena som skrivs på Hällaskolan varierar. I vissa exempel framgår i underlaget för den individuella utvecklingsplanen uttryckligen elevens kunskaper i relation till de nationella målen. I andra exempel framgår inte tydligt vad eleven har för kunskaper i ämnet och vilka utvecklingsmöjligheter eleven har. Skolinspektionen bedömer att skolan måste säkerställa att alla elever får skriftliga omdömen i samtliga ämnen de har undervisning i och att dessa omdömen motsvarar förordningens krav.

I de individuella utvecklingsplanerna från Hällaskolan som inspektörerna tagit del av saknas beskrivning av elevernas kunskapsutveckling kopplat till de nationella målen. Planerna är oprecist formulerade och det framgår inte tydligt vad eleven själv ska göra och vilka insatser som skolan avser att bidra med. Ordalydelser som "att nå målen i engelska" och "få mera hjälp i engelskan" förekommer exempelvis. Detta behöver åtgärdas.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas, skriftliga bedömningar ges och betygskatalog förs enligt grundskoleförordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 9 § grundskoleförordningen ska, om en elev inte når upp till de mål i ett ämne som enligt kursplanen ska ha uppnåtts i slutet av det nionde skolåret, betyg inte sättas i ämnet. Betyg ska inte heller sättas i ett ämnesblock om eleven inte når upp till målen i samtliga ämnen som ingår i ämnesblocket. I dessa fall ska en skriftlig bedömning av elevens kunskaper i ämnet eller ämnesblocket ges. Av bedömningen kan också framgå de stödåtgärder som har vidtagits. Bedömningen ska undertecknas av läraren. Hällaskolan upprättar skriftliga bedömningar. Emellertid anges inte i de bedömningar som inspektörerna tagit del av elevens kunskapsutveckling i ämnet utan enbart vad eleven inte uppnått inom ämnet. Detta behöver åtgärdas. Enligt 7 kap. 19 § grundskoleförordningen finns bestämmelser om rättelse av skrivfel och liknande i 26 § förvaltningslagen. Rektorn får besluta om rättelse av betyg. Inspektörerna noterade att lärare gjort ändringar av betyg i betygskatalogerna som inte beror på skrivfel eller liknande. Vid intervjuer framkom att betyg i flera fall ändrats efter det att betygen formellt skrivits in i betygskatalogen, med anledning av att elever lämnat in kompletteringsuppgifter i ett mycket sent skede. Detta är inte förenligt med styrdokumentet och behöver åtgärdas.

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Av intervjuerna på Hällaskolan har det framkommit att eleverna i många fall har möjlighet att påverka arbetssätt och redovisningsform. Detta är även ett område som har förbättrats enligt elever på skolan. Huruvida eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet, framförallt avseende undervisningens innehåll samt möjligheter till att utvärdera undervisningen, är dock beroende på vilken lärare eleverna har och vilket ämne det gäller. Skolinspektionen bedömer därför att Hällaskolans arbete med att ge eleverna ett ökat inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet behöver utvecklas.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

8 (16)

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 4 kap. 1 § skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Vidare framgår av 5 kap. 4 § grundskoleförordningen att en elev ska ges stödundervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd.

Det har av intervjuer med lärare och rektor på Hällaskolan framkommit att särskilt stöd ges i olika former, exempelvis genom extra tid i ämnen där elever har svårigheter och betydande insatser av lärare/mentorer, specialpedagoger och en elevsocial stödgrupp. Stödet ges dock varken i tillräcklig omfattning eller i samtliga ämnen vid behov. Stöd ges företrädesvis i ämnena engelska, matematik och svenska. Enligt Skolinspektionens bedömning ges inte stöd i tillräcklig omfattning på Hällaskolan. Detta behöver åtgärdas.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att

behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

I Hällaskolan utarbetas åtgärdsprogram för elever som är i behov av särskilt stöd. Inspektörerna har granskat ett urval av skolans åtgärdsprogram och bedömer att det finns brister när det gäller redovisningen av vilka behov som föreligger och hur behoven ska tillgodoses. Åtgärdsprogrammen beskriver mycket övergripande vilka behov eleven har och hur skolan ska tillgodose dessa (formuleringar som "bli godkänd" och "ska nå sin fulla potential" används). I åtgärdsprogrammen relateras ej till läroplanernas och kursplanernas mål. Ansvaret för åtgärderna ligger till huvudsaklig del på eleven själv och det redovisas i mindre omfattning vilka insatser som skolan avser att bidra med. I åtgärdsprogrammen redovisas när men inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Samtliga dessa brister behöver åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Hällaskolan har en plan som till vissa delar uppfyller lagens krav. Planen saknar dock en specifik redovisning av verksamhetens behov som utgår ifrån en aktuell kartläggning. Det framgår heller inte vilka insatser som avses att påbörjas och genomföras under det kommande året och hur dessa insatser relateras till de aktuella behoven. Dessutom saknas en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas om kränkningar sker mellan vuxen och elev. Otydligt är även beskrivningen av hur händelser och åtgärder ska dokumenteras. Detta behöver åtgärdas. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en lika-behandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt rektor på skolan har representanter för eleverna deltagit i arbetet med skolans plan mot kränkande behandling. Vid intervju med elever hävdar dessa att de ej känner till denna plan, eller arbetet med den. Det framkommer således motstridiga uppgifter från rektorn och elever. Enligt rektorn kan detta bero på att det ej har tydliggjorts för eleverna i vilka sammanhang som arbetet med planen genomförts. Det är viktigt att elever aktivt uppmuntras och ges verkliga möjligheter att påverka och bli delaktiga i arbetet med planen. Skolinspektionen bedömer att rektor bör tillse att alla elever får denna uppmuntran och reella möjlighet att arbeta med dessa frågor och påverka dokumentet samt att planen blir känd för samtliga elever.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Enligt 2 kap. 3 § anges i timplanen - antalet timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val, - det totalt garanterade antalet timmar (garanterad undervisningstid), och - inom ramen för den totala undervisningstiden ett visst antal timmar för skolans val. Av 2 kap. 4 § framgår att beslut om antalet timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val fattas av styrelsen efter förslag från rektor. Av den timplan som gäller för undervisningen i Hällaskolan framgår inte i vilken omfattning undervisning i ämnet teknik erbjuds eleverna. Eleverna på skolan undervisas dock i ämnet. Skolan har inte i skolans timplan synliggjort ämnet teknik och därmed ej heller säkerställt i hur stor omfattning ämnet teknik erbjuds eleverna. Detta behöver åtgärdas.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av 2 kap. 17–18 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. Som språkval för en elev ska i stället erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska för elever som i övrigt får undervisning i svenska, engelska, eller teckenspråk. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett sådant språk, om minst fem elever väljer språket. På Hällaskolan erbjuds franska, spanska eller tyska som språkval. En elev kan även välja en kombination av svenska och engelska. En elev kan inte välja antingen svenska eller engelska. Det framkommer dessutom genom intervjuer att elevernas möjligheter att byta språkval från franska, spanska eller tyska till

kombinationen engelska/svenska är starkt begränsade. Om läraren anser att eleven kommer att nå målen i engelska eller svenska inom ramen för den ordinarie undervisningen i ämnet tillåts i princip inte bytet. Skolinspektionen bedömer att det inte finns något stöd för att neka elever att avbryta sitt språkval för att läsa engelska eller svenska. Dessutom måste eleverna kunna välja att läsa antingen svenska eller engelska. Skolan behöver vidta åtgärder så att språkvalet utformas enligt författningarna.

Av 2 kap 19–20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. I elevens val kan även ingå ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk). Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val. Styrelsen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Styrelsen ska sträva efter att tillgodose elevernas val genom att utnyttja de möjligheter som finns inom ramen för gällande bestämmelser.

På Hällaskolan finns enligt lärare och rektor elevens val i form av "pedagogisk verkstad". Eleverna erbjuds att välja bland "tyst läsning", "svenska", "körsång", "konst" samt "eget arbete" eller "prov/omprov". I intervjuer framkommer att tiden i stor utsträckning används för stöd, läxläsning och för att eleverna ska arbeta ifatt i olika ämnen.

Elevens val får ej ersätta stödundervisning. När det gäller alternativet "eget arbete" kan detta vara godtagbart under förutsättning att det finns en pedagogisk målmedvetenhet som syftar till fördjupning och breddning av kunskaper inom ett eller flera ämnesområden. Att elevens val till stor del används för stöd, läxläsning och för att arbeta ifatt i ämnen är inte förenligt med grundskoleförordningens bestämmelser om elevens val och behöver åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen framgår följande. Undervisning i svenska som andraspråk ska om det behövs bl.a. anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för elev.

På Hällaskolan finns en elev som vid inspektionstillfället bedöms vara i behov

av svenska som andraspråk. Det finns en möjlighet för denna elev att få undervisning i svenska som andraspråk på en skola i centrala Motala, vilket skulle innebära att eleven missar undervisning i andra ämnen på grund av den långa restiden. Hällaskolan har därför anordnat undervisning i svenska som andraspråk för denna elev i form av enskild undervisning med en specialpedagog, parallellt med att eleven får undervisning i svenska tillsammans med klassen. Eleven läser således enligt både kursplanen i svenska och kursplanen i svenska som andraspråk. Detta är ej förenligt med kraven i författningarna och måste åtgärdas.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

14 (16)

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av 5 kap. 10 § grundskoleförordningen framgår att om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar, får styrelsen efter att ha hört elevvårdskonferensen besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen. Styrelsen ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning inom skolan.

Beslut om anpassad studiegång är i Motala kommun delegerat till rektorerna att fatta. Sådana delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. I Hällaskolan finns en elev som har anpassad studiegång. Avvikelserna från timplanen beskrivs översiktligt i elevens åtgärdsprogram men något formellt beslut om anpassad studiegång har ej fattats av rektorn. Detta måste åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att sko-

lans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

I intervjuerna om Hällaskolans kvalitetsarbete framkommer olika bilder från rektorn och lärare. Enligt rektorn är samtliga lärare inbegripna i arbetet med att följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i samtliga ämnen. Enligt lärarna diskuteras kunskapsresultat ämnesvis eller för enskilda elever. Kunskapsresultaten följs systematiskt upp och utvärderas i förhållande till målen på individnivå i samtliga ämnen, men inte på skolenivå. Skolans lärare har god insyn i samtliga elevers resultat avseende ämnena svenska, engelska och matematik, men resultat i resterande ämnen diskuteras och utvärderas enbart inom nätverk för respektive ämne. Lärarna saknar dessutom i viss mån en genomtänkt grund för de insatser och förändringar som görs på skolan. Dokument som ska främja och utgöra redskap för skolans kvalitetsarbete, arbetsplan och kvalitetsredovisning, används och känns till i liten mån av lärare. Rektorn måste ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen så att skolans utveckling främjas och en ökad måluppfyllelse nås. Dessutom måste rektor tydliggöra för lärarna hur kvalitetsarbetet på skolan bedrivs samt inkludera lärare och elever i detta arbete. Detta behöver åtgärdas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

I Hällaskolans kvalitetsredovisning rapporteras övergripande uppgifter om viktiga förutsättningar för verksamheten samt insatser som har genomförts för att förbättra verksamheten under den tid som redovisningen gäller. Resultat och måluppfyllelse av dessa insatser redovisas dock i otillräcklig grad. Kvalitetsredovisningens funktion att vara framåtsyftande bedöms vara begränsad utifrån dokumentets innehåll. Skolan bör arbeta med att i högre grad utvärdera resultat och måluppfyllelse av de insatser som gjorts samt redovisa vilka åtgärder som skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen framåt i tiden. I kvalitetsredovisningen dokumenteras dessutom kunskapsresultat alltför begränsat. Uppföljning och utvärdering av kunskapsresultat i fler ämnen än engelska, matematik

och svenska måste redovisas. Detta behöver åtgärdas.

Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen och planer mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen redovisas.

I Hällaskolans kvalitetsredovisning redovisas inte någon uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Detta behöver åtgärdas.

Enligt 4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Under utarbetningen av Hällaskolans kvalitetsredovisning har diskussioner förts mellan rektorn, lärare och personal som arbetar med elevsociala frågor. Av intervjuerna har framkommit att eleverna och deras vårdnadshavare har svarat på enkäter som underlag för skolans kvalitetsredovisning. I övrigt har Hällaskolans kvalitetsredovisning inte utarbetats under medverkan av elever och vårdnadshavare. Detta behöver åtgärdas.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjurist Carin Holtz samt undervisningsråden Eleonor Duvander och Christina Aro Östgren.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare

Kopia till

Motala kommun